

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Till tidningsbon H. S. Hallberg
vänligtfullt av antecknaren

(Mr) George
[Lidingö]

SÄRTRYCK UR

PERSONHISTORISK
TIDSKRIFT

1917

UTGIFVEN

AF

PERSONHISTORISKA SAMFUNDET

GENOM

CARL MAGNUS STENBOCK

SAMFUNDETS SEKRETERARE

ÅRG. XIX.

HÄFT. 3 OCH 4.

INNEHÅLL.

	Sid.
Krigare, diplomat och statsfånge af NILS AHN LUND	77.
Stockholms öfverståthållare af N. v. D. 27. Friherre Herman Fleming	114.
Ur Michaël Gustaf Anckarswärds papper. Interiörer från riksdagarna 1823, 1828—30 och 1834 af A. GRADE	122.
Ätten Wrangels stamlinjer. Kritik och urkundsgranskning af Georges baron Wrangell, Reval. På svenska efter författarens tyska manuskript af E. WRGL	162.
Lidingö-visan. Några ort- och personhistoriska anteckningar af B. W.	174.
Personhistoriska data rörande en del förebilder till Selma Lagerlöfs Gösta Berlingsgestalter af ARVID NOREEN	187.
Svenska Porträttarkivets verksamhet 1916. Meddelanden genom dess sekreterare fil. dr SIXTEN STRÖMBOM	197.
Meddelanden från Svenska Porträttarkivet. I. Två porträtt af David Richter den yngre af GUNNAR MASCOLL SILFVERSTOLPE	200.
Notiser	204.
Personhistoriska Samfundet	207.
Frågor	207.
Register	211.

ILLUSTRATIONER.

Porträtt af Herman Fleming, lagman och fru Sandelin, Adam Lewenhaupt, Anna Christina Gyllenstierna. I texten en kartskiss öfver Lidingö.

h. v. 39
232

Wedberg, B.

Lidingö-visan

Några ort- och personhistoriska anteckningar

berömda namn, som uppräknas bland hans umgängesvännar. Till vännerna, ehuru ej de mer berömda, hörde ock författaren af Lidingövisan, hvilken skildrar en rundresa till de bemärktare gårdarna å ön och det sorglösa lif man där förde.

Författaren hette Aspelin, hvarför också visan stundom af lidingöbor benämnts Aspelinska visan.

Johan Reinhold Aspelin föddes i Stockholm den 16 juli 1803. Han var son till lärftskrämaren Erik Aspelin och dennes hustru Charlotta Rubach.¹ En tid hade han äfven själf lärftskramhandel vid Regeringsgatan, och inom borgerskapets militära organisation nådde han löjtnantsgraden. När Lidingövisan tillkom, hade han dock redan öfvergifvit affärerna. Han var ogift, men hade eget hushåll i staden. Hushållerskan, mamsell Magdalena Helena Sundqvist, kallade han »kråkan», och härpå anspelas i några rim om och till Aspelin af Zetterberg, där det heter att han

slår sig på fågelfängeri
och idkar poesi.

Långa tider öfvergaf han emellertid staden och gästade Ekholmsnäs. Han var af Zetterberg synnerligen omtyckt för sitt originella, frigjorda väsen, sin kvickhet och sin poetiska talang. Öfverensstämmelse dem emellan rådde äfven i politiken; de omfattade bägge de liberala idéerna. Säsom god oppositionsman under Karl Johans senare år var Aspelin fientligt stämd mot den regeringsvänliga pressens män, och i all synnerhet föraktade han medarbetaren i Svenska Biet, e. o. hofpredikanten, sedermera kyrkoherden Kristoffer Olsson Angeldorff, af aftenbladisterna kallad Triangeldorff.² Aspelin hade en pudel, som han uppkallade efter Angeldorff och hvilken han lärde åtskilliga konster, syftande till dennes förlöjligande. Vid tillropet »hur gör Angeldorff då han söker pastorat?» skyndade sig pudeln bort i en vrå och kröp sedan långsamt fram, viftande med svansen. Gafs orden »Angeldorff, predika!», hoppade hunden upp på en stol, lade, vänd mot ryggstödet, framtassarna på detta och lyfte dem så ömsevis under frambringande af ett läte, hvilket kunde uppfattas såsom »jä-vell, jä-vell». Aspelin generade sig icke för att, då han på Stockholms gator åkte i samma skjuts som Zetterberg med hunden springande bak-efter, högt ropa på »Angeldorff.» Men traditionen förmäler att

¹ Se Svenska Åttartal XI s. 468 not 2.

² Se om honom uppsatsen »En mångfrestande prästman på 1840-talet» i Stockholms Dagblad den 22 april 1917.

detta tycktes Zetterberg gå öfver anständighetens gränser, så att han tillrättavisande utbrast: »du ä' ett as-pelin!»

Af Aspelins poetiska alstring är, vid sidan af Lidingövisan, äfven visan om mars månad berömd. Någon uppteckning af denna torde numera ej finnas. Den började ungefär sålunda:

Ja, mars det är då en för märkvärdig månad,
så märkvärdig att man kan bli förvånad,

och innehöll bl. a. följande, kanske såsom afslutning:

och uti mars knep Karl XIII kronan,
och uti mars så knep hin håle Karl Johan.

En annan klang ha de strofer Aspelin egenhändigt skrivit och undertecknat å ett porträtt af den liberale bondehöfdingen Hans Jansson, hvilket utgjort en gåfva af Aspelin till Janne Zetterberg. De lyda:

Hur varmt för Sveriges väl ditt svenska hjärta lågar!
Och inför kungens tron du sanning tala vågar!
Sant med det enkla språk, förutan bitterhet,
förklara hvad som är regentens skyldighet:

Att åt förtjänsten ge det värde som den äger,
att icke tro allt ondt hvad man om folket säger,
ej göra skatten tung, men landets lagar skydda —
och så skall landets kung välsignas i hvar hydda.

Den 3 december 1853 slutade Aspelin sina dagar. Sin förmögenhet hade han testamenterat till hushållerskan.

Lidingövisan är ungefär jämnårig med Dahlgrens sockenbeskrifning, antagligen ett år äldre. Man förflyttas sålunda i visan tillbaka till en tid, då nykterhetspolitiska restriktioner för den privata sammanlefnaden utgjorde ett okänt begrepp och anordnandet af sällskapsnöjen var snart sagdt den enda sociala fråga, som kunde påräkna de något bemedlade borgerliga familjernas intresse. Sångaren-resenären kommer från Stockholm och far direkt till öns betydligaste gård Hersby. Därifrån följer han södra stranden af Kyrkviken och Hustegafjärden till Gåshaga, far öfver vattnet till Elfvik och gästar gårdarna å norra stranden, hvarvid han äfven gör en afstickare till Södergarn. Från Boo går färden till Sticklinge, Islinge och öfriga ställen vid eller i närheten af Lilla Värtan fram till Brevik. Så styres kosan inåt ön till Stockby och Kottla samt slutar vid Larsberg, öns ändpunkt när man då för tiden skulle öfver Lidingöbro »fara till sta'n».

Visan sjunges på samma melodi som slutkupletterna i Blanche's Rika morbror. Den har en gång förut varit tryckt, nämligen i Lidingö tidning för den 27 oktober 1910, där försedd med några knapphändiga inledande rader af O. B.¹ Visans lydelse enligt sagda tryck öfverensstämmer ej i allo med den, som nu meddelas och som ej företer annan afvikelse från Aspelins egen handskrift än att stafning och interpunktion moderniserats.

1. Jag nu beskrifva vill
för den, som det ej känner,
var mest jag håller till
i muntert lag bland vänner,
den ö, ::
där jag vill båd' lefva och dö.
2. Med Hersbygubben först
jag vill begynna sången.
Han släcker väl vår törst,
men pikar också mången.
Han är ::
en gubbe, som samlat schabär.
3. Med patriotiskt nit
han offrar sina pengar
och odlar sitt gebit
samt föder 40 drängar,
så snällt! ::
Där uppväxa bördiga fält.
4. Och nu till Ekholmsnäs!
Ni Zetterberg ju känner?
Få människor det ges
så älskad utaf vänner.
Bastant ::
han ock är som representant.
5. Und Ramstedt ist auch hier
uti det muntra laget.
Plakat han aldrig blir,
han är ej af det slaget,
bestämdt, ::
men kladdiger, det är han jämt.

¹ Signaturen betecknar den kände krigs- och personhistoriske forskaren Otto Bergström, själf lidingöbo om somrarna och dotterson till den i v. 25 besjungne stadsmajoren Wedberg.

6. Och Westberg likaså
vi icke få förglömma.
Han ständigt håller på
att hö i skåpen gömma.
Få se, ::
om ej han blir andre Linné!
7. Och Aspelin också
beständigt där man finner,
det kan ni väl förstå,
där punsch och toddy rinner...
Ni vet, ::
en landshöfding och en poet!
8. Herrn på Katrinelund,
som Stockholm gaf på båten
och i lycklig stund
tog med sig hela bråten
hit ut, ::
nu bortglömt att göra en strut.
9. Man kunde missförstå
hvad bråte här betyder;
förklara bör jag då
hvad som därunder lyder.
Det är ::
fullt visthus och mycket schabär.
10. Följ med go' vänner, kom,
hvert ska' vi vägen taga?
Till Edvard Witte, som
är värd uppå Gåshaga.
Vi få ::
där korfvar som kunna förslå.
11. Och nu hvarenda man
till Elfvik med skall tåga,
till Janne Stahre, han,
hvars hjärta står i låga,
så säll! ::
Han äger båd' slott och kastell.
12. Och nu som det sig bör
ska' vi på Långnäs gästa
hos Lindström, direktör,
en värd ibland de bästa.
Just han ::
den finaste punschen uppfann.

13. Till Södergarn vi gå
 på samma Backi resa.
 Om någon tror vi få
 därstädes en lång näsa
 på stund :||:
 då ägarn är på Bogesund,
14. skall jag förklara nu,
 hur han sig då bedrager,
 ty där en ståtlig fru
 oss godhetsfullt mottager
 hvar dag :||:
 med bjudningar af alla slag.
15. Och om ni önska se
 på spel och på kurtisen
 vid Öster Yttringe
 hos tjocke portugisen,
 må ske! :||:
 Men där fås ej annat än te.
16. Det kan ni väl förstå
 ej är att öfverväga,
 om vi ska' hälsa på
 hos Kalle på Hustega.
 En klämt :||:
 han bjuder oss, bara på skämt.
17. Jag äfven ville be
 få vägen eder lära
 till Väster Yttringe,
 dess värd vi alla ära.
 Hvem då? :||:
 Den aktade rådmannen Gråå.
18. En mycket artig fru
 skall vårt besvär belöna,
 om ni vill skåda nu
 Hustegaholm, det sköna,
 ty där :||:
 man alltid så välkommen är.
19. Hvert vägen sedan bär,
 det kan ni väl förmoda?
 Till Christiansson det är,
 som bor uppå Rudboda.
 Helt visst :||:
 ni minnes kalaset där sist.

20. Och Isenberg däreft!
 Det är en riktig skada
 att han ej blifvit präst.
 Blott »Källarn och min lada»
 han hör, ::
 han dansar och blir vid humör.
21. Och sedan, må jag tro,
 ej någon vill försumma
 att hälsa på vid Boo
 hos pastorn och hans gumma.
 Ej krus ::
 finns i deras gästfria hus.
22. Hvert ska' vi lunka nu?
 Jo, låt mig först besinna,
 en gammal hedersfru
 på Sticklinge vi finna.
 Jag svär ::
 den gumman vi alla ha kär.
23. Till Islinge minsann
 vi sedan kosan ställa,
 till Vilhelm Immerman,
 vår jägare den snälla,
 en pilt, ::
 som alltid oss bjuder på vilt.
24. Som jag är viss uppå
 vi ingenting behöfver,
 så gå vi bara på
 och Torsvik hoppa öfver
 med flit, ::
 ty ingen af oss hittar dit.
25. Men fram till Lidingsberg
 dit skynda vi förtroligt,
 till stadsmajor Wedberg,
 vi säkert där få roligt.
 Konsert ::
 och bal och spektakel där är.
26. Till Bodal kosan styr,
 det ligger ju i vägen.
 Hvem är det, som där hyr?
 Stig på, var ej förlägen,
 var flink! ::
 Där träffas vår vän mästern Brinck.

27. Gångsätra, bygd med smak,
vi nu se för oss redan.
Där glädjen högt i tak
stod för ett par år sedan,
jag minns. :||:
Nu mer bara spöken där finns.
28. Skärsätra, som ni vet
en gång var arrenderadt
af en baron, som det
så när had' spolierat,
är känt. :||:
Nu Wretfors är dess disponent.
29. Till Mölna nu vi gå.
Där har jag knappast varit,
fast mången gång ändå
jag där förbi har farit.
Minsann, :||:
dess kvarn kan nog föda sin man.
30. Go' vänner, väl ni minns
det vackra Breviks kloster?
Där sköna nunnor finns,
som läsa pater noster,
men där :||:
till vakt finnes jämt militär.
31. Än täcka Stockby då,
det är ej att förakta!
Dess vackra sjöar små
vi skola nu betrakta
och så :||:
hos Wästfelt en stund hälsa på.
32. Vill du i fred och ro
på landet ostörd vara,
du välja bör att bo
och ut till Kottla fara.
För hin, :||:
glöm aldrig vår vän Sevelin!
33. På Larsberg nu till slut
vi finna gubbar många,
som giller lägga ut
vid bron att fiskar fånga.
Gud vet, :||:
om fiskarne gå i dess nät.

* * *

v. 2, 3. *Karl Lindbom* (1787—1849), född på det af fadern arrenderade Bodal (v. 26), var ägare af Hersby m. fl. gårdar sedan år 1823. I notifikationen angående hans död och begrafning kallas han »Konungens Trotjenare, f. d. Fenricken vid Borgerskapets Infanteri Corps, Landtbrukaren, Destillatoren och Tracteuren». Dahlgren omtalar i sin sockenbeskrifning (s. 4.), hurusom Hersby »af sin nuvarande ägare, destillatorn Lindbom, med otroligt arbete och omkostnad blifvit uppbringadt i sitt befintliga goda skick». Lindbom var svärfar till Janne Zetterberg. Titeln »Lidingökungen», som för nutida uppfattning är förknippad med Zetterbergs namn, skall enligt uppgift af Claës Lundin (En gammal stockholmares minnen I s. 222—3) hafva tillkommit redan Lindbom.

Något år under 1840-talet var Aspelin hyresgäst i Lindboms hus Storgatan 19 i Stockholm.

Att uttalet schabär vid visans tillkomst liksom nu afvek från det vanliga ses af följande alexandriner i Blanche's Positivhataren, uppförd första gången 1843:

Jag blir en duktig karl — snart Stockholm detta erfar;
jag blir en riker man, ty schaber har min svärfar.

v. 4. *Johan August Zetterberg* (1810—1878) köpte Ekholmsnäs 1832 och bodde där till dess han något år efter svärfaderns död flyttade till Hersby. Utöfver hvad i inledningen nämnts om Z. må här blott antecknas att han, som hade en ovanligt bastant kroppshydda, var riksdagsman i bondeståndet vid riksmötena 1840—1841, 1844—1845 och 1850—1851, vid det senaste äfven ståndets vice talman.

v. 4. *Julius August Ramstedt* (1810—1855), klädesfabrikör, hade ännu i början af 1840-talet bod i Norrbro-basaren. Under någon tid efter det han dragit sig tillbaka från affärerna inackorderade han sig hos Zetterberg på Ekholmsnäs.

v. 6. *Per Gustaf Westberg* (1823—1911) var åren 1845—1848 informator för Janne Zetterbergs son Harald. Studerade då medicin och var ifrig botanist. Blef sedermera landtbrukare och förste direktör vid Äminnemönsterfarm, slutligen postmästare i Hedemora.

v. 7. Till Aspelins egenheter hörde att han på landet gärna uppträdde i landshöfdingemössa.

v. 8. 9. *Katrinelund* ägdes 1838—1873 af G. E. Witte (se vid v. 10) men hyrdes på 1840-talet af förre kryddkramhandlaren *Adolf Reinhold Beckman* (1803—1855). Denne hade gift sig till pengar; äktenskapet var barnlöst och föga lyckligt.

v. 10. *Georg Edvard Witte* (1810—1880) ägde Gåshaga 1837—1873. Skildras som en präktig svensk odalman. Vid ett korfkalas hos honom en annandag jul hade Aspelin förätit sig, hvarför han sökte bot genom att låta sig rullas på isen.

v. 11. *Johan Fredrik Stahre* (1811—1885) ägde Elfvik 1845—1872. Var då visan diktades ännu ogift, men en trägen friare; sjöng gärna glada visor och kallades Pippi.

I Lidingö tidning för den 23 juni 1911 berättas, huru Stahres hustru Josefina Karolina (1827—1893), född Bohlin, vid jultiden 1883 djärft körde öfver gamla Lidingöbro, ehuru vattnet stod högt öfver bron. En liknande oförvägenhet torde utmärkt hennes man att döma af följande rader i Aspelins förut omtalade mars-visa:

Och uti mars man måste isvägen spärra
för att ej Stahre ska' åka ner med sin kärra.

12. *Karl Olof Lindström* (1799—1851), beväringförvaltare vid Stockholms tygbrigad och ekonomidirektör vid stadens allmänna arbetshus, som öppnades den 7 dec. 1844. Ägde Långnäs från år 1839; bryggde själf sin punsch. Var gift med Kristina Vilhelmina Isenberg, en syster till den i v. 20 besjungne.

v. 13, 14. Södergarn tillhörde på 1840-talet friherre Nils Albrekt von Höpken (1811—1868) å Bogesund, men beboddes af en tidigare ägare *Margareta Katarina Frodelius* (1787—1851), född Beckman, änka efter aktören Johan Niklas F. (1782—1828).

v. 15. *Anton José da Silva Loureiro* († 1848), portugisisk chargé d'affaires och diplomatiska kårens doyen, hyrde om somrarna på Öster Yttringe, som under 1840-talet ägdes af K. G. Himberg (se vid v. 16). Loureiro, som var kommandör af vasaorden och därför vanligen kallades »kommendören», skildras af Posthumus (IV s. 47) såsom »en gammal trohjärtig och oförarglig ledamot af corps diplomatique, mycket allmänt känd af den tidens stockholmare och ständig gäst vid de läckra middagsborden.» Han lär ha varit den förste, som planterat georginer på Lidingön.

v. 16. *Karl Gustaf Himberg* (1788—1855), förutvarande kofferdikapten, benämndes för sin stora näsa »Kalle Kroknäs». Himberg, som var gift två gånger, hade inlöst Öster Yttringe och Hustega af medarvingarna efter svärfadern i senare giftet, den för delaktighet i mordet å Gustaf III något misstänkte häradshöfdingen Anders Nordell.² Fru Sofia Ulrika Himberg, född

² Hos denne lära Pechlin och hans meningsfränder haft hemliga sammankomster å Öster Yttringe vintern 1791—1792.

Nordell, var den som bestämde om husets spirituosa-förråd, hvaraf förklaras uttrycket att mannen H. bjuder »bara på skämt». Då H. vid gästbesök hos Janne Zetterberg fick se brännvinet framdukas, svängde han i glädjen om med dennes yngsta lilla dotter.

v. 17. *Johan Fredrik Gråå* (1797—1879), rådman, sedermera justitieborgmästare i Stockholm. Väster Yttringe, som år 1793 inköptes af borgmästarens far kamreraren Karl Ulrik G. (1759—1805), kvarblev i familjens ägo ända till 1907.

v. 18. *Kristina Sofia Modin* (1793—1878), född Flodin, sedan 1837 änka efter fabrikören Fredrik M., hvilken köpte Hustegaholm 1825 och där uppförde en fabrik för tillverkning af vaxljus. Om makarnas enda dotter, se vid v. 21.

v. 19. *Gunnar Christiansson* († omkring 1865), förutvarande skräddare, kallades fabrikör. Ägde Rudboda 1839—1848, men bodde där blott om somrarna.

v. 20. *Karl Rudolf Isenberg* (1819—1847), e. o. kontorsskrifvare i Stockholms stads kammarkontor. I. var omyndig förklarad; hans förmyndare var Christiansson (v. 19), med hvilken I:s mor Inga Kristina Bergman var omgift. »Källarn och min lada» = Ambrosius' populära kuplett i Kronfogdarnes första scen:

Och källarn och min lada
mig tröst och lön för mödan ger;
jag tar igen min skada,
när sommarns slut jag ser.

I. drunknade den 24 augusti 1847 mellan Vaxholm och Lidingön under en segeltur, företagen å Janne Zetterbergs lustjakt Jovial i sällskap med Westberg (v. 6.) och Oskar Arnoldson, som i ungdomsåren var en trägen gäst i Zetterbergska familjen.

v. 21. *Per Abraham Prints* (1802—1878), komminister i Danderyd och Lidingö 1832, kyrkoherde i Bromma 1847; gift med Gustafva Adelaide Widegren. P. arrenderade Boo, som år 1837 köptes af expeditionschefen Ture Fredrik von Baumgarten (1791—1844), gift med Hedvig Fredrika Klementina Modin (se vid v. 18). v. B:s änka, som vid mannens död var blott 22 år och på grund af testamente blef efter honom ägare till Boo, gifte om sig 1848 med kaptenen friherre Karl Gustaf Raab (1809—1858) och afled 1905.

v. 22. *Maria Margareta Zetterberg* (1770—1858), född Lindström, Janne Z:s mor. I sitt första äktenskap förenad med lärfts-

kramhandlaren Lars Enblom blef hon 1816 omgift med landtbrukaren, förre kofferdikaptenen Bernt Z., som år 1807 köpt Sticklinge med Tykorp. Efter andre mannens död (1821) kvarbodde hon alltjämt å Sticklinge.

v. 23. *Per Vilhelm Immerman* (1809—1867), landtbrukare, ifrig jägare; var sedan 1831 ensam ägare till Islinge, däri han redan förut hade del på grund af arf efter sin fader fabrikören Anders I. En kusinson till Vilhelm I. var boktryckerikonstförvanten John Vilhelm Bäckström, farbror till skalden Edvard B. och själf, efter hvad det påstås, den verkliga författaren till Klockarfars visa, inlagd i Böttigers *En majdag i Varend*. Om denna visas samband med Lidingsförfällanden kan läsas i C. F. B:s »Minnesruna» öfver J. V. Bäckström (tryckt 1892). Den däri förekommande uppgiften att Islinge ägdes af J. V. B:s morfar förre klädesfabrikören Per Immerman (1752—1842) är dock oriktig. Per I. var förmyndare för brorsbarnen, de verkliga ägarne, och bodde på Islinge.

v. 24. Torsvik köptes 1830 af skräddaren C. G. Svensson, ägdes mot 1840-talets slut af en vaktmästare Källbom.

v. 25. *Johan Wedberg* (1792—1854), handlande och stadsmajor. Gift 1822 med Anna Gustafva Lundblad, som s. å. ärft hemmanen Bageby och Bodal med lägenheten Lidingsberg efter sin mor Anna Lundblad, född Svedberg. Dennas fångesman åter var farbrodern och fosterfadern, tullkontrollören Petter Eriksson Svedberg, som år 1775 vid öns styckning köpte hemmanen af öfversten friherre Johan Gabriel Banér och kort därefter anlade Lidingsberg. Efter majorskan W:s död (1871) har egendomen på grund utaf arf ägts af hennes barn, barnbarn och barnbarns barn och är nu, liksom den var redan vid Svedbergs död 1803, den enda vid öns styckning sålda jord, som ej sedermera ånyo gått i köp.

Johan W. förde ett särdeles gästfritt hus och var lifligt intresserad af teater och musik. I en af honom för sådant ändamål uppförd byggnad, den norra flygeln å Lidingsberg, gåfvs sällskapsspektakler och konserter.

v. 26. *Karl Vilhelm Brinck* (1810—1904), källarmästare å Norges vapen (St. Nygatan 7), sedermera portertappare; arrenderade Bodal 1843—1848.

v. 27. *Francesco Cetti* (1803—1879) ägde Gångsätra 1841—1846. Född italienare, var han från 1821 bosatt i Sverige, där han gjorde sig känd som synnerligen skicklig glasblåsare samt optisk och meteorologisk instrumentmakare; blef 1861 italiensk generalkonsul i Stockholm. C:s närmaste företrädare i äganderätten till Gångsätra

voro hofbokhållaren Elis Mauritz Schough och hans hustru Katarina Södergren, hvilka köpte gården 1839. Sista versraden anspelar på C:s starka intresse för spiritism. C. lärde Janne Zetterbergs äldsta dotter att tillaga makaroner.

v. 28. Skärsätra ägdes 1833—1852 af öfverstekammarjunkaren friherre Johan Karl Adelsvärd (1776—1852). Den arrenderande baron, som åsyftas, är *Karl Axel Falkenberg* (1792—1852), major och kammarherre. Han bodde å Skärsätra 1841—1843. *Karl Johan Wretforss* var viktualiehandlande.

v. 29. Ägare till Mölna var från 1845 kryddkramhandlaren *Johan Samuel Malmberg* (1810—1852). »Vattenverk för bresiljeförmalning och kritslamning finnas vid Mölna, äfvensom vatten- och väderkvarn» (Dahlgren s. 12). Den värd, som pryder Malmbergs graf å Lidingö kyrkogård, bär å sockeln inskriften: »Tacksamt af Lidingö församling.»

v. 30. På Brevik härskade från 1840 kofferdikaptenen Per Anders Nordvalls (1794—1840) änka *Maria Vilhelmina Nordvall* (1805—1890), född Schneidler. Ställets sköna nunnor voro makarnas fyra döttrar *Emma Maria* (1824—1909), gift 1860 med sedermera majoren Erik Ström (1820—1888), *Zelma Vilhelmina* (1826—1899), gift 1857 med landtbrukaren J. J. A. Theorin, *Ida Amalia* (1829—1912), gift 1863 med äldsta systemens svåger sedermera öfverstelöjtnanten Nils Brynolf Ström (1818—1885), och *Hilda Permina* (1838—1909). Döttrarna uppvaktades flitigt af kadetter och unga officerare.

v. 31. *Johan Fredrik Wästfelt* (1790—1874), öfverstelöjtnant, arrenderade Stockby sedan 1842. Ägare var 1844—1853 kaptenen, sedermera reseinspektören Olivier Fornander (1796—1878). Wrangel och Bergström uppgifva oriktigt att Wästfelt ägde Stockby.

v. 32. *Per Erik Sevelin* (1791—1851), den kände komiske skådespelaren, ägde Kottla 1833—1848. Har skänkt en tafsla till Lidingö kyrka. Vid »Hersbygubben» Lindboms begrafning den 2 september 1849, hvilken festlighet började redan kl. 9 f.m., roade han sällskapet genom att göra konster med tallrikar.

v. 33. På Larsberg bodde under 1840-talet som hyresgäst »kungens munkänk» hofkällarmästaren *Karl Ludvig Selenius* (1798—1865), innehafvare af källaren Äpplet i hörnet af Nybro och Riddaregatorna och af Hôtel Turc i nuvarande Edelstamska huset å Blasieholmen. De trassliga äganderättsförhållandena rörande Larsberg, hvilka under Lidingö köpings första år läto rätt mycket tala om sig, må här lämnas å sido.

Följande af samfundets skrifter utlämnas åt *ledamöter i samfundet*, efter rekvisition hos skattmästaren, adr. Riksarkivet, till nedannämnda pris nämligen:

Svenska autografsällskapets tidskrift, Del I, n:r 1, 3, 5—12 årg. 1879—1888, (h. 2 o. 4 saknas, per n:r)	kr. 1.
Svenska autografsällskapets tidskrift, Del II, nris 1—12 (årg. 1889—1896, 346 sid.), lämnas fullständig till nedsatt pris af allenast	kr. 6.
Lösa häften för 1 kr. för hvarje häfte; dubbelhäftet nris 11—12 för 2 kr.	
Ex. tryckt på <i>bättre papper</i> (däraf några få fullständiga årg. äro tillgängliga) jämte <i>Register</i> till delarne I och II, äfven på <i>bättre papper</i>	kr. 15.
Personregister till delarne I och II (44 sid.)	kr. 2.
Personhistorisk tidskrift, årg. II (1900, 180 sid.) med 24 porträtt och register samt Dödslista för 1900, 53 sidor	kr. 5.
Årg. I och III slutsålda. Däraf finnas endast I h. 3 o. 4 samt III h. 4 å 1.25 per häfte.	
Personhistorisk tidskrift, årg. IV (1902, 166 sid., med 24 porträtt och register samt Dödslista för 1902, 43 sid.)	kr. 5.
Personhistorisk tidskrift, årg. V (1903, 222 sid., med 25 porträtt och register samt Dödslista för 1903, 37 sid.)	kr. 5.
Personhistorisk tidskrift, årg. VI (1904, 164 + 23 sid., med 22 porträtt och register)	kr. 5.
Personhistorisk tidskrift, årg. VII (1905, 167 + 56 sid., med 19 porträtt och register)	kr. 5.
Personhistorisk tidskrift, årg. VIII (1906, 133 + 106 sid., med 17 porträtt och register)	kr. 5.
Personhistorisk tidskrift, årg. IX (1907, 111 + 160 sid., med porträtt och register)	kr. 5.
Personhistorisk tidskrift, årg. X (1908, 203 sid. med 22 porträtt och register)	kr. 5.
Personhistorisk tidskrift, årg. XI (1909)—XVIII (1916)	å kr. 5.

§ **Handlingar, utg. genom samfundet:**

I. St. Nikolais kyrkas i Stockholm vigselbok, I. 1604—1650 och 2. 1651—1700 (182 sid.), utg. af F. U. Wrangel	kr. 3.
II. En adlig och furstlig hofpredikant under 1600-talets senare hälft, P. G. Öjer; utg. af Karl af Schmidt (82 sid.),	kr. 1:50.
III. Släkten Aminoff (85 sid. + 1 tab.)	kr. 5.
IV. Klosterfolket i Vadstena; af C. Silfverstolpe (168 sid.)	kr. 3.
Do do tryckt på <i>bättre papper</i> (i få ex.)	kr. 5.
V. Svenska porträtt i samlingarna vid Uppsala universitet, förteckn. af N. Sjöberg (6 + 87 sid.) med 31 porträtt, ingår som bilaga i årg. III och IV.	
VI. Svenskarne under dannebrogen 1848—50, med tillägg (102 + 24 sid.), af B. Schöldström, med 97 porträtt. Erhålles gm C. E. Fritzes bokhandel, Stockholm	
VII. Svensk genealogisk litteratur, förtecknad af J. A. Almquist (80 sid.)	kr. 2.
VIII. Porträttsamlingarna å Edsberg och Hedensberg (23 sid. och 14 porträtt + 56 sid. och 3 porträtt), ingå som bilagor i årg. VI och VII.	

Ny serie:

1. Köpings stads tjänstemän 1605—1905, af G. Elgenstierna (106 sid.); ingå som bilaga i årg. VIII, h. 3—4.	
2. Kalmar regementets chefer 1623—1907, af F. Rudelius (160 sid. + 23 porträtt); ingår som bilaga i årg. IX, h. 3—4.	
Dödslistor från och med år 1899 till och med år 1903 å	kr. 1.
3. Register till Personh. Samfundets porträttsamlingar årg. I—III (1906—08); ingår som bilaga i årg. XI, h. 2—4 och XII, 1—2	kr. 2.
4. Personhistoriska anteckningar rörande Kristianstads magistrat och andra stadens tjänstemän under åren 1700—1800. Af Karl Enghoff	kr. 2.
5. V. Millqvist, Svenska Riksdagens Borgarstånd 1719—1866. Personhistoriska anteckningar	kr. 3.
6. Erik XIV:s almanacksanteckningar, hans dagböcker, ritningar och musiknoter i urval utgifna af C. M. Stenbock (är h. 2—3 af årg. 1912). (Äfven i lyxupplaga; utgången).	
7. Olof och Caroline Wijk's porträttsamling. Beskrifven af Nils Sjöberg (ingår i h. 4, årg. 1913).	
8. Grefve Reinhold von Rosens porträttsamling. Beskrifven av Nils Sjöberg (ingår i h. 1—2, årg. 1914).	

1001866925

STOCKHOLM 1918. KUNGL. BOKTRYCKERIET, P. A. NORSTEDT & SÖNER. 170116